

Heino Aggedams translokationstale

Taler

Heino Aggedam
Rektor på Duborg-Skolen

Dato

19. juni 2020

Sted

Duborg-Skolen

Omstændigheder

På grund af COVID-19 blev translokationen holdt fem gange, hvor eleverne klassevist modtog deres eksamensbevis.

Kære dimittender

I ser glade og tilfredse ud med jeres velfortjente, flotte huer på hovedet. For jer er dagen i dag helt speciel. I er midtpunkt for festlighederne, der markerer den officielle afslutning på 13 års skolegang og på jeres studentereksamen og overgangen til noget nyt. Dagen er i år anderledes, end vi alle for bare et par måneder siden forestillede os den ville være. Heldigvis fik vi dog lov til at have jeres forældre med. Det er jeg sikker på, de også er glade for.

Jeg vil ikke lægge skjul på, at I fik en helt speciel afslutning på jeres 13 års skolegang. I vil nok huske jeres sidste tid på Duborg-Skolen for altid, og I er muligvis de eneste, der kommer til at opleve en afslutning som denne.

Jeg håber, I vil omsætte det til den erfaring, at drømme kan gå i opfyldelse, og målsætninger kan nås, hvis man knokler og arbejder for det, men at vejen ofte bliver anderledes og mere snoet, end man havde regnet med. Om nogen tid – hvis ikke allerede nu – vil I forhåbentligt opleve, at jeres huepåsættelse og dimission har været særlige oplevelser, og at den lange rejse fra 11. til 13. årgang har været spændende, udfordrende og krævende, men også umagen og besværet værd.

I tiden op til jeres eksamen hørte og læste jeg ord som coronagenerationen, coronaeksamen osv. Ord, der udtrykker tvivl og frustration og i nogle kontekster forsøgte at devaluere årets studentereksamen. Det er der nu ingen grund til. Jeres eksamen er en fuldgældig studentereksamen, som I har knoklet for at få i hus.

Det ændrer ikke på, at der selvfølgelig altid er grunde til at blive frustreret i forbindelse med eksamen – et pensum, man ikke har fået læst. En genre, man ikke har styr på. Et matematisk begreb, der svæver i luften og ikke bliver håndgribeligt og meget andet. I år kom coronapandemien oveni. Så kunsten for jer var ikke at blive yderligere frustreret eller nervøse. Fra skolens side har vi prøvet at få jer til at holde fokus på eksamen, selvom jeres familie, venner og sundhed også optog jeres tanker. I fandt nye veje og nye løsninger på stort og småt, og I har høstet værdifuld erfaring, som I også kan bruge fremover til at finde en udvej i en svær og pludseligt anderledes situation.

I har vist over for jer selv, skolen, jeres forældre, hinanden og samfundet, at I kan håndtere det uventede, når det opstår, og når alt vender på en tallerken. Og netop coronakrisen har vist os, at alt **kan** vende på en tallerken. Åbne grænser, nærvær og frihed blev med ét afløst af lukkede grænser, respektfuld distance og indskrænket bevægelsesfrihed.

Men det lykkedes. I klarede eksamen. Derfor sidder I her i dag.

I har igennem tre år knoklet fagligt og socialt for at kunne sidde her i dag med studentehuen på hovedet. I har været elevambassadører, været på studieture, været med Grænseforeningen i København, på introtur til Tydal og måske også på udveksling i USA, Kina, København eller Frankrig.

I har sammen med jeres kammerater taget imod skolens tilbud om god undervisning og studievejledning og har derigennem suget viden og erfaring til jer, og I har været, som elever skal være: ambitiøse, særlige, nogle gange forelskede – også ulykkeligt – mærkelige, dovne, indadvendte, udadfarende, altid venlige, som regel sjove og inspirerende og engagerede med mod på livet. Derudover har I også vist, at I er selvstændige og handlekraftige, når I arrangerer fredagscafeer, elevfester, tøjbyttedage og gysertunnel til adventsfesten. Og også et Abi-Ball, der i år oplevede et par bump på vejen og i sidste ende måtte aflyses pga. coronapandemien.

I har været aktive i elevrådet med en engageret formand og i alle elevrådets andre udvalg og i Samarbejdsrådet. I har solgt juletræer, I har modtaget dronningen, og en af jer holdt en allerede berømt tale for hendes majestæt. I har arrangeret volleyballturnering og lektiecafe, turneret med Lyspigerne og lavet en

merchandiseshop. Alt imens passede I jeres skolegang og lektier og drømte om uddannelse og job og lå vågne over de kommende klausurer og den næste fremlæggelse.

Sådan er unge mennesker som jer: nysgerrige på livet, kreative og modige og med fuld fart på.

Det er dejligt for mig at vide, at I har haft jeres kammerater fra de øvrige årgange med i projekterne, så alt det gode kan fortsætte på Duborg-Skolen. I har kort sagt udfyldt rammerne, som skolen har givet jer. Tak for det!

Fra i dag er det så jeres individuelle opgave at træffe valget om, hvad der nu skal ske. I har jeres eget liv og skal selv give det mening. Nogle har allerede en fast plan, og det er spændende, om den holder, mens andre ser tiden an og forfølger nogle mindre veldefinerede drømme og mål. Det skal I have lov til; at mærke efter og mærke livet.

Søren Kierkegaard har skrevet, at "Menneskelivet er sælsomt. Det er det eneste liv, der ikke lever sig selv, men som skal leves", og med det citat i bevidstheden, er det helt i orden at mærke efter, stoppe op og fortsætte i samme eller en helt anden retning med at udfylde dit liv med det, der er rigtigt for netop dig. For nogle af jer kræver det en tænkepause nu, andre behøver den måske senere. Det vigtigste er, at I er ærlige over for jer selv og andre, for på den måde kan I selv og med andres hjælp få selvindsigt.

Det er selvindsigten, der hjælper os med at få sat ord på vores svagheder – dér, hvor vi ikke er så gode, eller måske ligefrem dårlige. Men det er også selvindsigten, der åbner vores øjne for de områder, hvor vi er gode – måske bedre end de fleste. Derfra kan vi komme videre til selverkendelse og til spørgsmålene:

Hvem er jeg?

Hvad kan jeg?

Hvad kan jeg ikke?

Hvad vil jeg absolut ikke?

Og hvad vil jeg?

I kan nemlig ikke det hele, og der kan være forskellige grunde til, at I ikke kan det. I skal derfor vælge, og derfor kan I med andre ord ikke blive alt.

Ja, jeg er på den ene side ked af at skuffe jer, men på den anden side er det ikke noget at gøre et stort nummer ud af, for der er utrolig meget til os alle at vælge imellem. Livet er stort, og verden er stor nok til at give erkendelser og oplevelser til os alle – flere end vi selv kan rumme, når først vi via ærlighed, kærlighed, selvindsig og selverkendelse er klar til det.

Uanset hvad I vælger, bliver I i perioder nødt til at bide tænderne sammen og knokle for at nå jeres mål, for det kræver jeres opmærksomhed at blive endnu dygtigere. Og I skal gøre jer umage med jeres studier, job og sociale relationer – og huske på det latinske *semper ardens*, som betyder altid brændende, der kort kan forklares sådan, at I får ca. 10 % givet qua jeres talent. Resten er hårdt arbejde.

Jeg er sikker på, at I har kompetencerne til at komme videre og arbejde målrettet mod netop jeres mål. I har de faglige kompetencer og menneskelige ressourcer, som I har oparbejdet sammen med skolens undervisere, og I står nu med en studentereksamen i rygsækken. En studentereksamen, der giver det bedste udgangspunkt for at tage de muligheder, der byder sig. Og her tænker jeg ikke på det ungdommelige udtryk YOLO – You Only Live Once – der på en gang forklarer og udtrykker en undskyldning for en fejlagtig handling. Jeg tænker på det latinske *carpe diem*, grib dagen, der opfordrer til at tage imod de muligheder, nuet giver.

I optages på gymnasiet med forskellige færdigheder og i forskellige livssituationer, og derfor bliver jeres resultater også forskellige og giver jer hver især forskellige muligheder. Jeres karaktergennemsnit giver jer adgang til bestemte videregående uddannelser, og nogle kan vælge på lidt flere hylder end andre.

Men I er alle det samme værd som mennesker.

Og det er en lige så flot præstation, at en fagligt eller socialt udfordret elev

kæmper sig gennem lektier, afleveringer, skoledagen og eksamen og lige netop klarer at bestå, som at en med helt andre og bedre forudsætninger slutter med et højt gennemsnit. I sidste ende er det jeres menneskelige karakter, der vil vise jer vejen til det gode liv for jer.

I er gode mennesker pga. jeres karakter, ikke pga. jeres karakterer. I er også lige værdige, og det er den bevidsthed om jeres selvværd, og den selvrespekt, der knytter sig til denne, I bør møde verden med. For i sidste ende er det ikke et karaktergennemsnit, men jeres moral og opførsel og ærlighed over for jer selv, der viser, hvem I er, og definerer, hvor langt I når. Det er jeres selvværd og selvrespekt, der definerer jeres livslyst og bringer jer videre.

Filosoffen Morten Albæk skriver i sin bog "Et liv, en tid, et menneske", at "Meningsfuldhed handler hverken om behovsrealisering eller forbigående glædeseksplosion. Det er derimod en oplevelse af, at summen af det liv, du har levet, det liv, du står i lige nu, og det liv, du ser frem mod, er i overensstemmelse med, hvad der er rigtigt for dig, med de mennesker, du tilbringer livet sammen med, og den verden, som du belaster og beriger med din eksistens".

I definerer dermed meningen for jer selv, og det er væsentligt at huske på, når uddannelser, lærepladser og mange andre lige om lidt hiver i jer og lokker med guld og grønne skove, fordi I med jeres helt særlige baggrund har kulturelt udsyn og menneskelig indsigt til at begå jer mange steder.

Nogle af jer vil gå i lære, andre vil tage korte, mellemlange eller lange boglige uddannelser, og i mine øjne er det alt sammen lige godt, hvis I hver især bliver glade for jeres valg, og det giver mening for jer.

Lov mig, at I finder mening og har respekt for jer selv. Og her vil jeg så endnu engang citere Morten Albæk, fordi han siger: "Den største fortrydelse er ikke at leve det liv, man ønsker, men det liv andre forventer".

Til sidst vil jeg sige jer tak for den tid, jeg nåede at have på Duborg-Skolen sammen med jer, og held og lykke på jeres videre rejse.

2020 er jeres år. Det år, hvor meget blev anderledes end forventet, og hvor I sagde tak for denne gang til Duborg-Skolen og goddag til verden og resten af livet, som det nu er jeres opgave at leve, som I ønsker.

Jeg ønsker for jer, at I ser mulighederne, når de byder sig, og tager dem til jer i respekt for jer selv og jeres omgivelser, og hermed giver jeg jer mit bedste råd med på vejen:

Vær altid et menneske!

Med de ord dimitterer jeg jer fra Duborg-Skolen 2020. Tillykke med studentereksamen.

Kilde

Manuskript tilsendt fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Translokations-/dimissionstale

Relateret

Johanne Juul Olsens tale til H.M. Dronningen ved besøget hos det danske mindretal i Sydslesvig
6. september 2019

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/heino-aggedams-translokationstale-2020>